

Krantenkoppen over antibiotica doen varkenshouders pijn

nieuws

Begin deze week verdedigde Bénédicte Callens aan de faculteit Diergeneeskunde (UGent) haar doctoraatsonderzoek over antibioticumgebruik bij varkens. Gelet op de resistentieproblemen bij bacteriën zijn de vaststellingen die zij deed verontrustend. Preventieve groepsbehandelingen maakten in 2010 gewoon deel uit van de bedrijfsvoering van de 50 bezochte varkensbedrijven. Een wake-up call, weliswaar met de bedenking dat de sensibilisering drie jaar geleden pas echt goed op gang kwam met de oprichting van het kenniscentrum AMCRA. Stellen dat er sinds 2010 niets is veranderd, is onjuist volgens Boerenbond. Het Algemeen Boerensyndicaat (ABS) ergert zich aan de ongenueanceerde mediaberichtgeving over het doctoraat. Het bewustzijn over de problematiek is naar verluidt wél groot en met een (verplicht) datacollectiesysteem dat in de maak is, lijkt het rijk van de grootverbruikers bijna uit.

© 24 SEPTEMBER 2015 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 SEPTEMBER 2020 14:32

Lees meer over:
gezondheid

Begin deze week verdedigde Bénédicte Callens aan de faculteit Diergeneeskunde (UGent) haar doctoraatsonderzoek over antibioticumgebruik bij varkens. Gelet op de resistentieproblemen bij bacteriën zijn de vaststellingen die zij deed verontrustend. Preventieve groepsbehandelingen maakten in 2010 gewoon deel uit van de bedrijfsvoering van de 50 bezochte varkensbedrijven. Een wake-up call, weliswaar met de bedenking dat de sensibilisering drie jaar geleden pas echt goed op gang kwam met de oprichting van het kenniscentrum AMCRA. Stellen dat er sinds 2010 niets is veranderd, is onjuist volgens Boerenbond. Het Algemeen Boerensyndicaat (ABS) ergert zich aan de ongenueanceerde mediaberichtgeving over het doctoraat. Het bewustzijn over de problematiek is naar verluidt wél groot en met een (verplicht) datacollectiesysteem dat in de maak is, lijkt het rijk van de grootverbruikers bijna uit.

De vaststellingen die Bénédicte Callens (UGent) in 2010 deed op 50 Vlaamse varkensbedrijven stroken niet met de richtlijnen rond voorzichtig antibioticumgebruik. Aan [VILT](#) verklaarde Callens: “Hoe meer dieren met antibiotica behandeld worden, hoe groter de selectiedruk op resistente bacteriën is. Beter is om individueel en curatief te behandelen, maar in de praktijk gebeurde dat niet en behoorden preventieve groepsbehandelingen tot de normale bedrijfsvoering.” Het gevolg is dat een Vlaams varken gedurende een vijfde van zijn leven onder behandeling staat en slechts 27 procent van de biggen gevoelig is voor alle geteste antibiotica. Tijdens de gesprekken met landbouwers werd het de onderzoekster duidelijk dat het bewustzijn van het probleem vijf jaar geleden nog erg laag was.

Volgens ABS-voorzitter Hendrik Vandamme vertelt het doctoraatsonderzoek niets nieuw maar ook niet alles. “Dat er in de industriële varkens-, kalveren en pluimveehouderij antibiotica gebruikt wordt, is algemeen gekend. Dat dit ook preventief gebeurt, is al tientallen jaren geweten. Dat er wereldwijd al veel antibioticaresistentie is, zowel bij mens als dier is ook niet nieuw. Dat daar dringend iets moet tegen ondernomen worden, daar is iedereen van overtuigd. In de eerste plaats zijn het de veehouders, die dagelijks in contact komen met hun dieren, die het grootste risico lopen om met resistente

kiemen besmet te worden. De grote meerderheid moet niet meer overtuigd worden van het gevaar van antibioticaresistentie. Maar, sensatieverhalen brengen geen zoden aan de dijk.”

Met dat laatste doelt Vandamme op de krantenkoppen en eenzijdige mediaberichten waar een sector in crisis niet van gediend is. De verslaggeving over het doctoraat kwam vooral hard aan bij varkenshouders die op hun bedrijf het antibioticumgebruik al enkele jaren proberen te verlagen. De voorzitter van ABS verwijst naar het jaarlijkse [BelVet-SAC rapport](#) over het gebruik van antibiotica in de diergeneeskunde om aan te tonen dat er een gunstige evolutie is in de hele sector. “De rapporten van 2012 en 2013 tonen een duidelijke daling van respectievelijk 6,9 en 6,3 procent. In 2014 zette de dalende trend zich echter niet door en lag het gebruik 1,1 procent hoger dan in 2013.” Dat laatste was olie op het vuur in de berichtgeving over het doctoraatsonderzoek bij 50 varkensbedrijven.

Net zoals in Drietand gaat het ook in Boer&Tuinder over het doctoraatsonderzoek. Adviseur Koen Mintiens: “De cijfers zijn wat ze zijn, maar ze dateren wel van 2010. Vijf jaar geleden waren er nog geen richtlijnen voor voorzichtig antibioticagebruik omdat het kenniscentrum AMCRA nog niet opgericht was. Het is verrassend hoe deze cijfers nu nog zo uitgebreid de pers halen. Intussen is er immers veel gebeurd en Boerenbond heeft altijd mee de kar getrokken om de situatie te verbeteren.” Dat lijkt geen grootspraak in de wetenschap dat Boerenbond geld pompte in het ‘Red-AB’-project, waarin duidelijk werd dat een varkenshouder zijn antibioticumgebruik (fors) kan verminderen zonder toe te geven op de diergezondheid door te investeren in bioveiligheid en hygiëne.

De doelstelling van AMCRA bestaat er in het diergeneeskundig antibioticumgebruik tegen 2020 te halveren. Hendrik Vandamme spreekt van “een vrij ambitieus plan dat extra inspanningen zal vragen doorheen de varkensketen”. Hij laat verstaan dat de landbouworganisaties vragende partij zijn voor datacollectie om de grootverbruikers van antibiotica onder de veehouders te identificeren. Door het federaal geneesmiddelenagentschap wordt momenteel een nationale database, webapplicatie en bijbehorende wetgeving voorbereid. Daarmee zullen dierenartsen het antibioticumverbruik per bedrijf en per diersoort kunnen registreren. Dit systeem zou begin volgend jaar in werking treden.

Via Belpork, de beheerder van het kwaliteitslabel Certus, is reeds twee jaar een dergelijk [datacollectiesysteem](#) actief. Het antibioticumgebruik van de deelnemende bedrijven wordt gerapporteerd en onderling vergeleken. Mintiens weet dat het register ondertussen data ontvangt van 80 procent van de varkensstapel. Vandamme: “Hierdoor krijgen varkenshouder en dierenarts een beter beeld van hun antibioticumverbruik ten opzichte van andere Certus-gecertificeerde bedrijven en kunnen ze waar nodig bijsturen.” Hij wacht met ongeduld op het in werking treden van het verplichte nationale datacollectiesysteem om die aanpak uit te breiden. In afwachting daarvan vindt hij dat de varkenshouders mediaberichtgeving zoals begin deze week kunnen missen als kiespijn. Boerenbond wijst er nog op dat de sector zelf 800.000 euro ter beschikking stelt om versneld werk te maken van de registratie van het antibioticumgebruik voor alle veehouders. Hieraan gekoppeld stuurt de landbouworganisatie aan op autocontrole van het gebruik. Op de negatieve berichtgeving deze week reageerde Jeroen Dewulf, voorzitter van AMCRA, door de inspanningen binnen de sector te benadrukken en de veehouders op een voetstuk te plaatsen die aantonen dat het met veel minder antibiotica ook lukt. Hij haalt ook aan dat reeds meer dan 1.000 varkensbedrijven een webapplicatie van de Universiteit Gent ([biocheck.ugent](#)) gebruikten om gratis de bioveiligheid op hun bedrijf te evalueren aan de hand van een vragenlijst met bijbehorend puntensysteem. Om het bewustzijn binnen de sector te onderstrepen en nog verder aan te wakkeren, werd in 2010 het door Boerenbond en Certus gefinancierde project ‘[Reductie antibioticumgebruik](#)’ gestart. Een 60-tal varkenshouders nam daaraan deel en halveerde dankzij advies op maat het preventief antibioticumgebruik bij zeugen (-60%) en bij biggen en vleesvarkens (-56%). Varkenshouders die willen zien hoe je daarin slaagt, kunnen op [YouTube](#) een ‘100-seconden-video’ van de UGent bekijken waarin tips gegeven worden om de gezondheid van de varkens te optimaliseren.

Bron: Drietand / Boer&Tuinder / eigen verslaggeving

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our bluesky page: <https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social>

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

[Cookie instellingen aanpassen](#)

Webdesign by [Who Owns The Zebra](#)